

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů
Č.J.	56/2020
DATUM ZPRACOVÁNÍ	26. srpna 2020
KONTAKTNÍ OSOBA	Ing. Jan Proksch
TELEFON	225 279 205
E-MAIL	jproksch@spcr.cz

1. K návrhu zákona jako celku - obecná zásadní připomínka

Předložená novela reaguje na evropskou legislativu týkající se zveřejňování a opakovaného použití informací. Je **legitimní, aby informace vytvářené veřejným sektorem z veřejných zdrojů byly široké veřejnosti k dispozici**. Jde jednak o realizaci práva na informace, jednak o kontrolu veřejné moci občanskou společností.

Legislativní pravidla je však třeba zasadit do celkového geopolitického a společenského kontextu. Informace jsou ve 3. tisíciletí nejdůležitějším, a tudíž nejžádanějším aktivem. Bezpečnostní informační služba ve svých výročních zprávách opakovaně poukazuje na skutečnost, že data jsou terčem hackerských útoků, hybridních válek a dalších hrozeb.

Zveřejňování dat proto musí vždy **zároveň zajistit bezpečnost, ochranu ústavního zřízení, demokratických principů a významných ekonomických zájmů České republiky**.

Při hledání legislativního rámce je proto třeba **vyvážit jak zájmy žadatelů o informace, tak zájmy držitelů informací**. Právo na informace končí tam, kde by mohla jeho realizace způsobit újmu jinému ústavně zaručenému právu. Ostatně Listina základních práv a svobod výslovně stanoví, že právo na informace lze omezit, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých a bezpečnost státu (čl. 17 bod 4).

Předložená novela však dostatečně nezohledňuje výše zmíněnou zranitelnost zveřejněných informací. Navrhuje na jedné straně **přehnaně rozšířit okruh subjektů, které mají povinnost informace poskytovat**, na druhé straně **rezignuje na zapracování věcných výjimek, které směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (čl. 1 bod 2) stanoví**. Směrnice se totiž snaží vyvažovat zájem na opakovaném použití dokumentů na straně jedné, se zájmem nenarušit trh a hospodářskou soutěž na straně druhé. Tento přístup však předkladatel nepřevzal.

Navržená legislativní pravidla tak jdou nad rámec standardů směrnice, což je v rozporu s pravidly pro prevenci nadbytečné regulatorní zátěže při implementaci práva EU¹. Základní zásadou je minimalistická implementace. Neminimalistická implementace může **regulatorně zatěžovat dotčené subjekty více, než je pro zajištění řádné transpozice předpisů EU nezbytně nutné.**

2. Konkrétní zásadní připomínka k ČÁSTI PRVNÍ Čl. I, novelizační body 2 a 3

Navrhujeme oba novelizační body vypustit.

Odůvodnění připomínky:

Důvodem novelizace je transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (dále „směrnice“). Jejím cílem je přimět členské státy, aby zajistily opakované zveřejnění, resp. použití dat držených veřejnými subjekty. V zásadě se jedná o data financovaná z veřejných rozpočtů.

Předkladatel se rozhodl transponovat směrnici stanovená pravidla především novelou zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále „InfZ“.) Zde je třeba zdůraznit, že směrnice primárně směřuje na informace, které se používají opakovaně (typicky tedy data z výzkumu, archivní data určená pro vědecké a badatelské účely, statistické údaje apod.). InfZ je naproti tomu normou, která umožňuje zpřístupnění informací na základě individuální žádosti (typicky informace týkající se konkrétní záležitosti, např. anonymizovaný soudní rozsudek). Z tohoto důvodu se novelizace InfZ z hlediska legislativní systematiky jeví jako problematická.

Předkladatel přichází s návrhem úpravy stávající definice povinných subjektů dle InfZ. Předně je třeba zdůraznit, že **definice povinných subjektů dle InfZ prošla od svého vzniku, tj. od roku 1999 dynamickým vývojem a aktuálně je jednoznačně vymezena a aplikační praxí akceptována i díky bohaté judikatuře Ústavního soudu.**

Rozšíření povinných subjektů na další právnické osoby veřejného i soukromého práva předkladatel zdůvodňuje požadavky směrnice. Směrnice však dává členským státům poměrně významnou volnost ve vztahu k subjektům, na něž uvalí informační povinnost při transpozici stanovených pravidel. To se týká především tzv. veřejných podniků, které směrnice sama nedefinuje, vychází však z definice dané směrnicí o sektorových zadavatelích. Směrnice zároveň zdůrazňuje, že je nutné zajistit, aby opakované použití dokumentů veřejných podniků nevedlo k narušení trhu a k oslabení hospodářské soutěže (recitál 47).

Směrnice (recitál 26) dále zdůrazňuje, že **nezavádí obecný závazek umožnit opakované použití dokumentů vytvořených veřejnými podniky.** Rozhodnutí o případném povolení opakovaného použití by mělo být ponecháno příslušnému veřejnému podniku, pokud není stanoveno jinak. Cílem směrnice tedy není zajistit obecnou a bezpodmínečnou právní povinnost veřejných podniků zpřístupňovat dokumenty, které mají v držení. Tento aspekt nevzal předkladatel v potaz při definování okruhu povinných subjektů, tudíž nelze navrženou definici akceptovat.

Z předložených argumentů tak vyplývá, že **není nutné rozšiřovat definici povinných subjektů ani zavádět novou definici „veřejného podniku“, neboť věcné vymezení „povinných subjektů“ ve smyslu zákona plně odpovídá účelu směrnice.**

¹ Metodická pomůcka pro prevenci nadbytečné regulatorní zátěže při implementaci práva EU, Úřad vlády ČR, 2016

Závěrem je třeba připomenout, že **směrnice výslovně stanoví věcné výjimky** jak pro dokumenty veřejných podniků, které nesouvisí s poskytováním služeb v obecném zájmu či souvisí s činnostmi na konkurenčním trhu, tak výjimky obecné vztahující se k právu duševního vlastnictví, ochraně národní bezpečnosti či ochraně kritické infrastruktury. Jejich transpozice není novelou zohledněna, což je další důvod, proč nelze připustit navrženou úpravu § 2 InfZ.

3. Konkrétní zásadní připomínka k ČÁSTI TŘETÍ

Žádáme z návrhu předloženého návrhu zákona **bez náhrady vypustit ČÁST TŘETÍ -Změnu zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.**

Odůvodnění připomínky:

Zákon č. 130/2002 Sb. již práva a povinnosti uvedené ve **Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru** obsahuje, což bylo mj. konstatováno i při projednávání Směrnice v orgánech EU. Tato práva a povinnosti navíc zavádí část třetí návrhu zákona duplicitně, často zmatečně, bez vymezení pojmů a bez znalosti současné znění zákona č. 130/2002 Sb., čímž přispívá k nepřehlednosti českého právního řádu a ke zvyšování administrativy ve výzkumu, vývoji a inovacích (stejně údaje mají být poskytovány pod různými pojmy, resp. názvy, opakovaně).